

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 379/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35, čl. 36 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práv podľa čl. 14 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, čl. 5, čl. 6 a čl. 9 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a základných slobôd a čl. 55 a čl. 56 Charty Organizácie spojených národov uzneseniami Okresného súdu Bardejov z 9. júla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C/11/06 a Krajského súdu v Prešove zo 6. októbra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/243/09, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2009 doručená sťažnosť I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich

základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35, čl. 36 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj práv podľa čl. 14 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „medzinárodný pakt“), čl. 5, čl. 6 a čl. 9 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „všeobecná deklarácia“) a čl. 55 a čl. 56 Charty Organizácie spojených národov (ďalej len „charta“) uzneseniami Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) z 9. júla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C/11/06 a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) zo 6. októbra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/243/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv zaručených viacerými článkami ústavy, dohovoru, dodatkového protokolu, medzinárodného paktu, všeobecnej deklarácie a charty rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktoré nerešpektovali rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a zamietli jeho návrh na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 194/92. Tento návrh sťažovateľa bol zamietnutý uznesením okresného súdu sp. zn. 1 C 11/06 z 9. júla 2009, ktoré bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 243/09 zo 6. októbra 2009 potvrdené.

Sťažovateľ svoj návrh na povolenie obnovy konania odôvodnil najmä rozsudkom ESLP č. 32106/96 zo 4. júna 2002, ktorý sa zaoberal jeho vecou vedenou pod sp. zn. 4 C 194/92 (o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru) a rozhodol v jeho prospech, avšak všeobecné súdy napriek tomu rozhodli v jeho neprospech a jeho žalobu zamietli. Sťažovateľ považuje odmietnutie návrhu na povolenie obnovy konania za porušenie nielen § 228 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ale aj jeho základných práv podľa ústavy a medzinárodných dohovorov, dokonca aj charty.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol takto:

„Vyslovuje, že základné, ľudské, občianske a sociálne práva občana SR a EU I. K. K. podľa čl. 46 Ústavy SR v kontexte s jej čl. 35 a 36 a v spojení s jej čl. 20; ods. 1/,

čl. 6 Dohovoru vo väzbe na jeho čl. 13 a 14 ods. 1/, čl. 1 Dodatkového protokolu k nemu; medzinárodného Paktu o občianskych a politických právach, najmä jeho čl. 14, a 26 Dohovoru MOP čís. 111/58 o zákaze diskriminácie; Paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach; čl. 5, 6 a 9 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a Charty OSN s dôrazom hlavne na jej čl. 55 a 56, postupom Krajského súdu v Prešove a Okresného súdu v Bardejove v súdnom konaní vedenom u neho pod č. k. 1 C 11/06, všeobecným bránením mu vo výkone spravodlivosti, ktorá je predmetom tohto súdneho sporu, porušené boli .

2/ Zrušuje podľa ods. 2/, čl. 127 Ústavy SR konečné uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 243/09-92, zo dňa 6. X. 2009 v spojení s právoplatným uznesením Okresného súdu v Bardejove pod č. k. 1 C 11/06-80, zo dňa 9. VII. 2009.

3/ Vracia vec pod č. k. 1 C 11/06 o obnovu konania 4 C 194/92 na ďalšie konanie.

4/ Zakazuje Okresnému súdu v Bardejove a Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní základných, ľudských a občianskych práv sťažovateľa aj ich nekalými praktikami a intrigami v súdnom konaní vedenom na prvostupňovom súde pod č. k. 1 C 11/06 o obnovu konania...“.

Súčasne v sťažnosti žiada o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €, úhradu trov konania a ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie

konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že táto je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť. Podľa odseku 2 zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolaní alebo činností. Podľa ods. 3 občania majú právo na prácu. Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Podmienky ustanoví zákon. Podľa ods. 4 Zákon môže ustanoviť odchylnú úpravu práv uvedených v odsekoch 1 až 3 pre cudzincov.

Podľa čl. 36 ústavy zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä

a) právo na odmenu za vykonanú prácu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň,

b) ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní,

c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci,

d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času,

e) primeraný odpočinok po práci,

f) najkratšiu prípustnú dĺžku platenej dovolenky na zotavenie,

g) právo na kolektívne vyjednávanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru právo na účinný prostriedok nápravy každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 (Zákaz diskriminácie) užívanie práv a slobôd priznaných týmto Dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu (Ochrana majetku) každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o

akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu. Tlač a verejnosť môžu byť vylúčené z celého konania alebo z jeho časti z dôvodov morálky, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti alebo vtedy, keď to vyžaduje súkromný záujem strán, alebo môžu byť vylúčené v rozsahu, ktorý je podľa prísnej mienky súdu nevyhnutný pri osobitných okolnostiach, keby zverejnenie prejudikovalo záujmy spravodlivosti; ale každý rozsudok vyneseny v trestnej alebo občianskoprávnej veci, s výnimkou prípadov, keď záujem mladistvých osôb vyžaduje iný postup alebo keď sa konanie týka manželských sporov alebo opatrovníctva detí, bude zverejnený.

Podľa čl. 26 medzinárodného paktu všetci sú si pred zákonom rovní a majú právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie. Zákon zakáže akúkoľvek diskrimináciu a zaručí všetkým osobám rovnakú a účinnú ochranu proti diskriminácii z akýchkoľvek dôvodov, napr. podľa rasy, farby, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku a rodu.

Podľa čl. 5 všeobecnej deklarácie nikto nesmie byť podrobovaný mučeniu alebo krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Podľa čl. 6 všeobecnej deklarácie každý má právo, aby bol všade uznávaný jeho právny status.

Podľa čl. 9 všeobecnej deklarácie nikto nesmie byť svojvoľne zatknutý, zadržaný alebo vyhostený.

Podľa čl. 55 charty a štatútu Mezinárodného súdneho dvora „*aby se vytvořily podmínky ustálenosti a blahobytu, jež jsou potřebné pro pokojné a přátelské styky mezi národy a jsou založeny na úctě k zásadě rovnoprávnosti a sebeurčení národů, Spojené národy budou pracovat:*

a) pro vyšší životní úroveň, plnou zaměstnanost a podmínky pro hospodářský a sociální pokrok a rozvoj;

b) pro řešení mezinárodních hospodářských, sociálních, zdravotních a příbuzných problémů a pro mezinárodní kulturní a výchovnou součinnost;

c) pro obecnou úctu k lidským právům a základním svobodám pro všechny bez rozdílu plemene, pohlaví, jazyka nebo náboženství a pro jejich zachování.“

Podľa čl. 56 charty „*Všichni členové se slavnostně zavazují postupovati společně i jednotlivě v součinnosti s Organizací, aby bylo dosaženo cílů stanovených článkem 55.*“

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich označených práv rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktoré nerešpektovali rozhodnutie ESĽP týkajúce sa sťažovateľa, čím porušili jeho základné práva podľa ústavy a práva zakotvené v dohovore, dodatkovom protokole, medzinárodnom pakte, všeobecnej deklarácie a charte, keď zamietli jeho návrh na povolenie obnovy konania o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 194/92.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou napadol aj uznesenie okresného súdu z 9. júla 2009 sp. zn. 1 C/11/06. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil, t. j. o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu rozhodoval krajský súd ako súd odvolací. V právomoci ústavného súdu zostalo teda posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa sú zlučiteľné s namietaným porušením článkov ústavy a medzinárodných dohovorov.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv zaručených príslušnými článkami ústavy a práv zaručených príslušnými článkami dohovoru, dodatkového protokolu a medzinárodného paktu uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co/243/09 zo 6. októbra 2009, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Sťažovateľ vidí porušenie svojich práv na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ústavy a čl. 6 dohovoru v tom, že všeobecné súdy zamietli jeho návrh na obnovu konania bez meritórneho preskúmania veci, a tiež v tom, že rozhodnutie krajského súdu je nespravodlivé, pretože krajský súd nevzal do úvahy, resp. nerešpektoval rozhodnutie ESLP, ktorým vyslovil, že v konaní o neplatnosť výpovede z pracovného pomeru boli porušené jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Pod ústavnosťou v najužšom zmysle treba rozumieť dodržiavanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci, ale aj právnickými osobami a fyzickými osobami. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na spravodlivý proces rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú

dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu a konania, ktoré mu predchádzalo. Z jeho odôvodnenia okrem iného vyplýva:

Okresný súd *„Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ sa domáhal povolenia obnovy konania z dôvodu uvedenom v § 228, ods. 1. písm. d/ O. s. p. Z citovaného rozsudku ESĽP č. 32106/96 nevyplýva záver, že napadnuté vnútroštátne rozhodnutie je v merite veci v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani záver, že zistené porušenie spočíva v procesných pochybeniach alebo nedostatkoch takej závažnosti, ktorá vrhá vážne pochybnosti na výsledok vnútroštátneho konania, ktoré bolo predmetom sťažnosti. Citovaným rozsudkom bolo skonštatované porušenie čl. 6, ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a navrhovateľovi postupom podľa čl. 41 Dohovoru bolo súdom priznané spravodlivé zadosťučinenie vo forme náhrady nemateriálnej škody. Navrhovateľ nepreukázal, že naďalej trpí vážnymi negatívnymi dôsledkami spôsobenými sporným vnútroštátnym rozhodnutím, ktoré nie je dostatočne napravené spravodlivým zadosťučinením priznaným ESĽP a ktoré nemôže byť odstránené inak, než opätovným prejednaním veci, resp. obnovou konania.*

... navrhovateľ nesplnil ďalšiu podmienku stanovenú v § 230 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a nepodal návrh na obnovu konania v lehote 3 mesiacov od času, keď sa dozvedel o dôvode obnovy alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť.

Odporca má za to, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci, ktorú aj správne právne posúdil, čo skonštatoval odvolací súd i v rozhodnutí 16 Co 136/95-223 a následne aj Európsky súd pre ľudské práva č. 32106/96, preto navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa. Uplatnil si trovy odvolacieho konania vo výške 1,4 eur pozostávajúce z náhrady poštovného.

Odvolačí súd na základe podaného odvolania preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 O. s. p. a zistil, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa ust. § 228 ods. 1 O. s. p. právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania:

a/ ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci;

b/ ak možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci;

c/ ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech v dôsledku trestného činu sudcu;

d/ ak Európsky súd pre ľudské práva dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli náležité odstránené priznaným primeraným finančným zadosťučinením.

Podľa ust. 228 ods. 2 O. s. p. návrh na obnovu konania má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) obsahovať označenie rozsudku, proti ktorému smeruje, dôvod obnovy, skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že návrh je podaný včas, dôkazy, ktorými sa má dôvodnosť návrhu preukázať, ako aj to, čoho sa navrhovateľ domáha.

Podľa ust. § 232 ods. 1 O. s. p., návrh na obnovu konania prejedná súd, ktorý o veci rozhodoval v prvom stupni.

Podľa ust. 232 ods. 2, pre konanie o obnove platia primerane ustanovenia o konaní v prvom stupni.

Podľa ust. § 234 ods. 1 O. s. p., návrh na obnovu konania súdu uznesením buď zamietne, alebo obnovu konania povolí.

Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že rozsudkom č. k. 4 C/194/92-62 zo dňa 16. 07. 1993 Okresného súdu Bardejov v spojení s rozsudkom Krajského súdu Košice č. k. 16 Co 136/95-223 zo dňa 06. 03. 1996 bola zamietnutá žaloba navrhovateľa, ktorou sa domáhal vyslovenia neplatnosti výpovede danej mu pôvodným odporcom.

Európsky súd pre ľudské práva v Štrassburgu dňa 04. 06. 2002 rozsudkom č. 32106/96 v prípade K. verzus Slovensko rozhodol, že v konaní pred vnútroštátnymi súdmi rozhodujúcimi o žalobe sťažovateľa došlo k porušeniu článku 6, ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv. Rozhodol, že nie je nevyhnutné posudzovať osobitne sťažovateľovu sťažnosť na porušenie článku 6, ods. 1 Dohovoru, že zamietnutie jeho žaloby bolo svojvoľné. Rozhodol, že nie je nevyhnutné rozhodovať o sťažnosti na porušenie článku 13 Dohovoru. Ďalej súd rozhodol, že dotknutý štát musí vyplatiť sťažovateľovi do 3 mesiacov od dátumu, kedy sa rozsudok stane právoplatným v súlade s čl. 44, ods. 2 Dohovoru 1.000,- eur ako nemajetkovú ujmu a 100,- eur ako náhradu nákladov a výdavkov, pričom po uplynutí vyššie uvedených troch mesiacov až do urovnania bude vyplácaný jednoduchý úrok v ročnej úrokovej miere 7,25 %. Zvyšok sťažovateľovej žiadosti o spravodlivé zadostučinenie zamietol. V odôvodnení rozsudku súd skonštatoval, že predmetné konanie neumožnilo sťažovateľovi, aby sa náležite zúčastňoval konania a teda ho pozbavilo spravodlivého konania v zmysle článku 6, ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv. Uvedené ustanovenie bolo porušené. Berúc do úvahy záver, že z dôvodov uvedených vyššie došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na spravodlivé súdne konania a uvažujúc, že má iba obmedzenú právomoc zaoberať sa namietanými právnymi alebo skutkovými omylmi vnútroštátnych súdov, súd nepovažoval za nevyhnutné posudzovať/osobitne sťažovateľovu sťažnosť, že spravodlivosť konania bola porušená svojvoľným, zamietnutím jeho žaloby. Súd berúc do úvahy svoj záver, že článok 6, ods. 1 Dohovoru bol porušený, nepovažoval za nevyhnutné posudzovať prípad podľa článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv. Súd pri rozhodovaní o škode aplikoval článok 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv, pričom vyslovil názor, že sťažovateľ nepreukázal, že k zhoršeniu jeho zdravia došlo v dôsledku priebehu predmetného konania. Došlo však k určitej nemajetkovej ujme v dôsledku nespravodlivosti tohto konania, ktorá nie je dostatočne odstránená zistením porušenia Dohovoru. Berúc do úvahy okolnosti predmetného prípadu a uskutočniac odhad na základe princípov spravodlivosti, súd priznal sťažovateľovi 1 000,- eur a 100,- eur na náklady a výdavky.

Súd prvého stupňa vo veci správne rozhodol, pokiaľ návrh na obnovu konania zamietol.

I odvolací súd má za to, že z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva č. 32106/96 nevyplýva záver, že napadnuté vnútroštátne rozhodnutie je v merite veci v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ani záver, že zistené porušenie spočíva v procesných pochybeniach alebo nedostatkoch takej závažnosti, ktorá vrhá vážne pochybnosti na výsledok vnútroštátneho konania, ktoré bolo predmetom sťažnosti.

Rozsudkom bolo konštatované porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a navrhovateľovi postupom podľa článku 41 Dohovoru bolo súdom priznané spravodlivé zadosťučinenie vo forme náhrady nemateriálnej škody. I odvolací súd má za to, že navrhovateľ nepreukázal, že naďalej trpí vážnymi negatívnymi dôsledkami spôsobenými sporným vnútroštátnym rozhodnutím, ktoré nie je dostatočne napravené spravodlivým zadosťučinením priznaným Európskym súdom pre ľudské práva a ktoré nemôže byť odstránené inak, než opätovným prejednaním veci, resp. obnovou konania.

I odvolací súd dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania.

Preto uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 0. s. p. ako vecne správne potvrdil.“

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd sa v podstate stotožnil so závermi prvostupňového súdu a rovnako dospel k záveru, že v danej veci neboli splnené podmienky na povolenie obnovy konania pôvodne vedeného pod sp. zn. 4 C 194/92.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podstata základného práva na spravodlivý proces v zmysle citovaných článkov ústavy a dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde, ktorý má rozhodnúť spravodlivo, verejne a v primeranej lehote. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá zodpovedajúca ochrana.

Obnova konania je v občianskom súdnom konaní mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý je spôsobilý vyvolať zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia. Predstavuje zákonom povolenú odchýlku od zásadnej požiadavky, ktorou je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatných rozhodnutí. Obnova konania však nie je generálne

použiteľná a možno ju povoliť len vo výnimočných prípadoch. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov totiž vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Účelom zakotvenia obnovy konania do systému mimoriadnych opravných prostriedkov je umožniť účastníkovi konania nové konanie s novým rozhodnutím vo veci, v ktorej sa konanie už skončilo právoplatným rozhodnutím. Obnova konania má takto umožniť, aby došlo k náprave skutkových omylov, z ktorých sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzalo. Jedným z kritérií prípustnosti obnovy konania je aj dodržanie zákonnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania. Podľa platnej a účinnej zákonnej úpravy možno návrh na obnovu konania podať v subjektívnej trojmesačnej lehote plynúcej od času, keď sa účastník dozvedel o dôvode obnovy, alebo od času, keď tento dôvod mohol uplatniť. Objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania je v zásade trojročná a plynie od právoplatnosti rozsudku. Uplynutím tejto lehoty je v právnom štáte uprednostnená požiadavka právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím pred novým konaním (a prípadným novým rozhodnutím) vo veci. Teda ak účastník podá návrh na obnovu konania po uplynutí zákonných lehôt na jej podanie, súd jeho návrh obligatórne zamietne. Zákonná úprava zvyrazňujúc charakter obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku navyše uvádza, že navrátenie lehoty na obnovu konania nie je prípustné (§ 230 ods. 3 OSP). Po uplynutí trojročnej lehoty od právoplatnosti rozhodnutia možno návrh na obnovu konania podať len v zákonom povolených prípadoch (§ 230 ods. 2 OSP).

Ústavný súd v tejto súvislosti zhodne s odôvodnením napadnutých uznesení prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu konštatuje, že žiaden z týchto dôvodov daný nebol, a preto všeobecné súdy postupovali v súlade so zákonom, keď návrh na obnovu konania zamietli (okresný súd), resp. takéto rozhodnutie potvrdili (krajský súd). Ak by súdy postupovali inak, konali by v rozpore s ústavným imperatívom konania len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Odvolací súd rovnako nezistil žiadny dôvod, ktorý by odôvodňoval postup podľa § 230 ods. 2 OSP, keď obnovu konania možno navrhnúť aj po troch rokoch od právoplatnosti rozhodnutia. Dôvody uvedené v návrhu na obnovu konania nemožno

považovať za skutočnosti, ktoré bez svojej viny sťažovateľ nemohol použiť v pôvodnom konaní. Námietka sťažovateľa, že všeobecné súdy nebrali do úvahy rozhodnutie ESLP, rovnako neobstojí, pretože krajský súd primeraným a logickým spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k jeho rozhodnutiu, pričom poukázal i na závery rozhodnutia ESLP, ktorý rozhodoval v sťažovateľovej veci.

Ústavný súd vychádzajúc z týchto okolností daného prípadu dospel k záveru, že všeobecné súdy tým, že nepovolili sťažovateľovi obnovu konania, neporušili jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd k tomu tiež poznamenáva, že obsahom týchto práv nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97). Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti preto ústavný súd sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

3. V súvislosti s námietkou porušenia základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd tiež uvádza, že všeobecný súd zásadne nemôže byť porušovateľom základných práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd porušil ústavnoprávne princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, konštatuje zjavnú neopodstatnenosť aj tej časti sťažnosti, ktorá sa týka porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

4. K namietanému porušeniu práv podľa označených medzinárodných dohôrov ústavný súd na záver konštatuje, že tieto práva nemajú žiadnu priamu súvislosť s tvrdeniami sťažovateľa. Obdobne to platí aj o namietanom porušení všeobecnej deklarácie, resp. charty, ktoré majú povahu politického dokumentu (obdobne napr. m. m. II. ÚS 28/96, II. ÚS 18/97, IV. ÚS 197/07). Za týchto okolností nemôže byť predmetom konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť alebo časť sťažnosti namietajúca porušenie práva priznaného všeobecnou deklaráciou, ktoré nie je aplikovateľné na konanie o porušovaní základných práv, ktoré označil sťažovateľ. Preto aj v tejto časti ústavný súd jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009